

2015
№1

ЗДОРОВЬЕ, СПОРТ, РЕАБИЛИТАЦИЯ

Научный журнал

**по проблемам физического воспитания,
спорта, реабилитации и рекреации**

Застосування кейс-методу в професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури

Гринченко І.Б., Попова А.В., Чуприна О.І., Чорний Ю.П.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Анотація. Стаття присвячена вдосконалюванню фахової підготовки майбутніх учителів фізичного виховання в Педагогічному університеті. Як приклад, пропонується для використання один з провідних інтерактивних методів – кейс-метод.

Ключові слова. Інтерактивні технології, кейс-метод, сучасні технології викладання спортивних ігор.

Актуальність дослідження. Сучасні тенденції розвитку вищої професійної освіти визначають кардинальну зміну підходів до організації освітнього процесу у вищій школі [2]. Вдосконалення процесу навчання має бути спрямоване на створення необхідних і достатніх організаційно-педагогічних умов, забезпечення успішного навчання. Акцент в такій діяльності переноситься на партнерство, спільного управління, характер взаємин викладача і студентів можна визначати як суб'єкт-суб'єктивні.

У зв'язку з вищевикладеним, професорсько-викладацькому складу факультетів фізичного виховання і спорту необхідно цілеспрямовано й швидко опановувати активними і інтерактивними формами і технологіями проведення як теоретичних так і практичних занять: іграми, тренінгами, кейсами, ігровим проектуванням, креативною технікою і багатьма іншими прийомами, тому що саме вони розвивають базові компетентності і метакомпетентності студента, формують необхідні для професії уміння і навички, створюють передумови для психологічної готовності впроваджувати в реальну практику освоєні уміння і навички[1].

Метою нашого дослідження було ознайомлення і впровадження кейс - методу при вивченні дисципліни "Сучасні технології викладання спортивних ігор".

Виклад основного матеріалу дослідження.

У дослідженні взяли участь 32 студенти 5 курсу групи 5-с (кваліфікаційний рівень - спеціаліст), які були заздалегідь навчені використанню кейс-метода на заняттях з

спортивних ігор. За допомогою анкетування з'ясувалося відношення студентів до цього методу, і які професійні якості особистості, як педагога він розвиває.

Ідеї методу ситуаційного навчання досить нескладні:

метод може бути застосований з тих проблем, істина яких не має однозначної відповіді на питання, що ставиться, а є декілька відповідей, які можуть полемізуватися по мірі істинності. Викладання тут орієнтується на отримання багатьох істин і їх проблемність;

навчання зв'язуються не з вивченням готових знань, а з формуванням співтворчості студента і викладача. Основна відмінність кейс-метода від традиційних методик в тому, що при отриманні знання, студент рівноправний з іншими студентами і викладачем впродовж обговорення проблеми [3].

Отже, підсумком використання методу є як знання, так і навички творчої роботи, які можуть бути використані в професійній діяльності. Технологія методу полягає у визначенні моделі конкретної ситуації, що сталася в реальному житті (на ігровому полі, або спортивному майданчику), і того комплексу знань і практичних навичок, які необхідно отримати студентам.

Для реалізації проблеми розвитку інтересів у студентів до занять ми адаптували використання кейс-метода, (Case study) на теоретичних заняттях з предмету: "Сучасні технології викладання спортивних ігор". Ця модель упроваджувалась нами у формі представлення студентами тексту об'ємом до десяти сторінок, який ми називали "кейсом". Під "кейсом" ми розуміли письмовий опис якоїсь реальної ігрової або змагальної ситуації.

Студентам було запропоновано проаналізувати ситуацію, осмислити суть питань, розробити можливі рішення і вибрати кращі з них. Викладач ініціював дискусію і заохочував розбіжності точок зору. При використанні цього методу не слід викликати зайвих суперечок, не допускати домінування в дискусії окремих студентів. Мета цієї технології - навчити студентів, як індивідуально, так і у складі групи: аналізувати інформацію, сортувати її для вирішення завдання що обговорюється, виявляти ключові проблеми, генерувати альтернативні шляхи рішення й оцінювати їх, вибирати оптимальне рішення і формувати програми дій тощо.

Студенти були ознайомлені з кейс-методом, вони повинні були самостійно запропонувати вирішення проблеми підвищення інтересу до занять спортивними іграми (зокрема - волейболу). Їм пропонувалося підготувати навчально-тренувальне заняття з волейболу так, щоб було цікаво усім студентам удосконалювати рівень свого фізичного розвитку, формувати необхідні рухові якості, удосконалювати технічні і тактичні навички гри.

Створити ситуацію, поставити завдання для її вирішення, описати реальні ситуації, осмислити суть проблеми, запропонувати потенційні рішення і віддати перевагу кращим з них - ось ті головні питання, які повинен вирішити викладач при організації і проведенні такого інтерактивного заняття [3]. Далі студенти вивчали "кейс" (ситуацію), для її вирішення притягали матеріали лекційного курсу з спортивних ігор і суміжних дисциплін (педагогіки, психології, ТМФВ, фізіології та ін.). Потім, на семінарському занятті, детально обговорювався їх зміст. Викладач виступав в ролі диспетчера, ведучого, що ставить питання, реєструє відповіді, допомагаючи вести дискусію, одним словом виконував функції *фасілітатора*. Після обговорення запропонований варіант, схвалений студентами апробували на практичному занятті. При виконанні кейса студенти розглядали теорію, що відноситься до кейса, дізнавалися багато нового про можливість одночасно впливати на психічну і моторну сферу тих, що займаються, про те, які якості можуть успішно формуватися на заняттях по спортивних іграм і волейболі зокрема.

Студенти стали більше цікавитися і розбиратися в особливостях теорії і методики спортивних ігор, в особливостях структури ігрової і змагальної діяльності, і багато чому іншому. Окрім отримання нових знань, в процесі обговорення кейса студенти вчаться переконливо наводити аргументи, конструктивно реагувати і відповідати на критику і з цікавістю брати участь в підготовці і проведенні навчально-тренувальних занять з волейболу.

Висновки: Навчання студентів вирішувати ситуації, пов'язані з відсутністю

інтересу до занять спортивними іграми, оцінкою власного технічного і тактичного рівня, впливи ігрових вправ на працездатність, конструювання структури навчально-тренувального заняття з спортивних ігор - усі ці заходи дозволили реалізувати в процесі практичних занять творчий потенціал і викликали більший інтерес у студентів до занять, чим традиційні заняття, що проводяться, що підтверджено анкетними дослідженнями.

Для оцінки якості кейсів слід використовувати головні критерії, пов'язані з мірою можливостей зв'язувати теоретичні знання з практичними реаліями життя і наскільки студенти здатні актуалізувати ті знання, які отримували при навчанні для формування інтересу до занять спортивними іграми. Гідністю кейс-метода є отримання знань, формування практичних навичок, розвиток системи цінностей студентів і відношення до своєї майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Гринченко І.Б. Основні напрямки професійної підготовки майбутнього учителя фізичної культури в умовах реалізації інноваційних технологій. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія №16" Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт" 36. наукових праць /За ред. Г. М. Арзютова. - До.: Вид-во НПУ імені Драгоманова, 2013. - Випуск 21(31) - С. 114-118.
2. Інтерактивні методи навчання // Енциклопедія освіти / АПН України ; гол. ред. В. Г. Кремінь.- До. : Юрінком Інтер, 2009. - С. 357-358.
3. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Case study) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології: Кол. моногр. - До.: МАУП, 2005.- 123 с.

Інформація про авторів:

Гринченко І.Б. – к.п.н., доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;

Попова А.В. – ст. викладач, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;

Чуприна О.І. – ст. викладач, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;

Чорний Ю.П. – ст. викладач, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;

Поступила в редакцію 19.11.2015